

2022-01-14

Bilaga kommunstyrelsen 2022-02-14 § 30

Yttrande dricksvattendirektivet

Dnr KS/2022:16

En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet– Betänkande av 2020 års dricksvattenutredning (SOU 2021:81) Diarienummer N2021/02620

Tingsryds kommun lämnar följande yttrande över förslag till implementeringen av 2020 års dricksvattendirektiv i svensk lagstiftning. Numreringen hänvisar till utredningens kapitelindelning.

9. Parametervärden och punkten där dessa ska iakttas

Artikel 4-6

Tingsryds kommun anser att det måste vara tydligt i myndighetsföreskrifterna att kvalitetsavvikelser i enstaka fastigheter på grund av fastighetsinstallationen inte ska medföra att det kan ställas krav på dricksvattenproducenten att ändra kvaliteten på det dricksvatten som levereras.

10. Riskbaserad metod för vattensäkerhet

10.2 Artikel 8 Tillrinningsområden avseende uttagspunkter för dricksvatten

Tingsryds kommun delar uppfattningen, att det är nödvändigt att riskbedömningar och riskhantering avseende tillrinningsområden för uttagspunkter, samordnas med vattenförvaltningen enligt ramdirektivet för vatten. På sikt behöver dock de föreslagna förändringarna som vattenförvaltningsutredningen (SOU 2019:66) föreslog i sitt betänkande genomföras för att åtgärda bristerna i svensk vattenförvaltning.

Vattenmyndigheterna har inga rättsliga mandat eller någon budget att styra med. Tingsryds kommun anser att de uppgifter som artikel 8 innebär, på sikt ska flyttas till länsstyrelserna. Länsstyrelserna ansvarar för den regionala miljöövervakningen, granskar vattenproducenternas riskbedömningar vid fastställande av vattenskyddsområden och har i allmänhet god kännedom om lokala förhållanden och har möjlighet att ingripa med stöd av restvattenlagen i händelse av vattenbrist. Tingsryds kommuns bedömning är att det är länsstyrelserna som har bäst förutsättningar att tillämpa den riskbaserade metoden avseende tillrinningsområden, så att resultaten håller tillräckligt hög kvalitet för att ligga till grund för vattenproducenternas bedömning av vilka parametrar som ska ingå i råvattenkontrollen.

10.3 Artikel 8 Råvattenkontrollen

Den övervakning som sker uppströms den punkt där råvattnet tas in är miljöövervakning och inte primärt vattenproducentens ansvar. Vattenproducenternas råvattenkontroll ska inte användas för att rätta till brister i den skattefinansierade miljöövervakningen.

Dubbeltarbete bör undvikas och resultaten av vattenproducenternas råvattenkontroll kan

vara ett värdefullt komplement till den statligt finansierade miljöövervakningen. Därför bör resultaten av råvattenkontrollen vara tillgängliga även för andra ändamål, under förutsättning att känsliga uppgifter som till exempel uttagspunkters geografiska lägen skyddas. På motsvarande sätt bör relevanta uppgifter från miljöövervakningen vara lätt tillgängliga för vattenproducenterna. Det föreslagna utredningsuppdraget om insamling och lagring av råvattendata bör utvidgas, till att även omfatta hur data från miljöövervakningen ska göras tillgängliga för vattenproducenterna. För att möjliggöra detta bör även Havs- och vattenmyndigheten medverka i utredningen.

10.4 Artikel 9 Försörjningssystemet

Tingsryds kommun stöder utredningens förslag att vattenleverantörer som tillhandhåller mindre än 100 m³/d eller försörjer färre än 500 personer bör undantas från kravet på att genomföra en försörjningsriskbedömning.

När Livsmedelsverket tar fram föreskrifter för hur artikel 9, riskbedömning och riskhantering avseende försörjningssystemet, ska implementeras i Sverige är det viktigt att dessa föreskrifter bygger på tidigare svenska krav på användning av riskbaserade metoder som HACCP och MBA.

10.5 Artikel 10 Fastighetsinstallationer

Det är mycket bra att utredningen för ett resonemang om kriterier, om vad som kan göra att en fastighet ska prioriteras när det gäller övervakning av fastighetsinstallationen och inte bara som i direktivet lista exempel på vad som kan vara prioriterade fastigheter. Urvalet av vad som ska vara prioriterade fastigheter kommer att ge stor påverkan på vilka resurser som kommer att krävas för övervakning. Därför bör den föreslagna ändringen av 38 c § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, justeras så att det tydligt framgår att samrådet även ska avse vad som ska anses vara prioriterade fastigheter. Listan över de man ska ha samråd med bör kompletteras med SKR.

11. Material i kontakt med dricksvatten

Artikel 11

Minimikrav för hygien avseende material som kommer i kontakt med dricksvatten

Genom utredningens förslag förtydligas Boverkets samordnande roll och Boverkets bemyndigande att meddela föreskrifter om material och produkter avsedda att användas i kontakt med dricksvatten. Tingsryds kommun stöder utredningens förslag.

I de föreskrifter om material i kontakt med dricksvatten som kommer att tas fram är det viktigt att kommunens tillsynsansvar tydligt framgår. Eftersom det är föreskrifter som kommer att bygga på plan- och bygglagen kommer det vara byggnadsnämnderna som blir lokal tillsynsmyndighet. Frågan om material i kontakt med dricksvatten kommer att vara ny för byggnadsnämnder, det kommer därför finnas behov av både utbildning och tillsynsvägledning.

13. Vattenläckage

Artikel 4.3 Nytt krav att bedöma och åtgärda vattenläckage

Det är ett bra förslag att frågan om en eventuell handlingsplan för att minska läckaget lyfts till den politiska nivå och att det är regeringen som ska besluta om handlingsplanen. Däremot är det inte bra att dela insamlingen av uppgifter om läckage och ta fram och utöva tillsyn av åtgärder enligt handlingsplanen på två myndigheter. I dricksvattenföreskrifterna finns redan idag krav på underhåll av dricksvattennätet. Det är därför lämpligt att frågan om läckage från dricksvattenledningar hanteras av Livsmedelsverket.

Det blir tydligast om Havs- och vattenmyndigheten och SGU svarar för uppgifterna fram till punkten där vattnet tas in för beredning, Livsmedelsverket svarar för uppgifterna från intag till förbindelsepunkten där Boverket och Folkhälsomyndigheten tar över.

15. Övervakning av dricksvatten

Artikel 13 Övervakning

Tingsryds kommun tycker att det är bra att verksamhetsutövarens faroanalys och övervakningsprogram även i framtiden fastställs av kontrollmyndigheten. Även om faroanalys och övervakningsprogram ska fastställas av kontrollmyndigheten har dricksvattenproducenten ansvaret för verksamheten.

Det är viktigt att den övervakning av vattenkvaliteten i prioriterade fastigheter som är en del av den riskbedömning enligt artikel 10 som Folkhälsomyndigheten ansvarar för, samordnas med övrig dricksvattenkontroll på lokal nivå.

16. En förbättrad tillgång till dricksvatten

Artikel 16 Tillgång till dricksvatten

Tingsryds kommun delar utredningens uppfattning att artikel 16 inte medför något behov av ändrad lagstiftning i Sverige och att varje kommun själv bör få avgöra eventuellt behov av att installera utrustning på allmän plats för att främja användningen av dricksvatten.

17 Nya krav om information som ska lämnas till allmänheten

Artikel 17 Information till allmänheten

Artikel 17 och bilaga IV innehåller en del otydligheter. Det är en känslig avvägning mellan, den information om riskbedömning av försörjningssystemet som bör vara tillgänglig för allmänheten och de uppgifter som måste skyddas. Livsmedelsverket bör därför samråda med dricksvattenproducenterna när föreskrifterna om information till allmänheten ska utarbetas. Föreskrifterna bör vara utformade så att de inte innebär en markant ökad administrativ börda för vattenproducenterna att tillhandahålla informationen till kunderna.

18 System för rapportering

Artikel 18 Information om övervakning av genomförandet

Verksamhetsutövaren ska inte behöva rapportera samma uppgifter till flera olika parter. Ett alternativ till dubbelrapportering eller att all rapportering ska gå via den lokala kontrollmyndigheten, är att Livsmedelsverket bygger upp en rapporteringsportal på motsvarande sätt som miljörapportsystemet enligt Miljöbalken, Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP). Verksamhetsutövaren rapporterar då in på ett ställe och lokala respektive centrala myndigheter hämtar de uppgifter de behöver från samma rapportering

19 Informationsutbyte och sekretess

Det framgår inte av utredningens förslag vem som ska göra bedömningen, av vilka av de uppgifter som samlas in för riskbedömning och riskhantering enligt artikel 8.2.a som kan rapporteras vidare till EU. Det behöver klargöras vem som ansvarar för vilka av dessa uppgifter som är känsliga och hur uppgifterna ska skyddas.

22 Konsekvensutredning

Vattenläckage

Tingsryds kommun ser frågan om att begränsa läckage lika mycket som en driftsäkerhets- och hygienfråga som en hushållningsfråga. Läckage från dricksvattennät kan även vara en miljöfråga eftersom utläckage av dricksvatten kan belasta spillvattennäten och leda till att det blir svårare för reningsverken att minska utsläppsmängderna. När en eventuell handlingsplan tas fram är det viktigt att hushållnings- och hygienaspekter samordnas med miljöaspekterna på utläckage från dricksvattennät.

Carina Axelsson

VA chef

Kommunledningsförvaltningen